

LUND UNIVERSITY

Komplettering av den dendrokronologiska analysen av det astronomiska uret i Lunds domkyrka, Skåne

Linderson, Hans

2007

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2007). *Komplettering av den dendrokronologiska analysen av det astronomiska uret i Lunds domkyrka, Skåne*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2007:36). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

4 Juli 2007

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2007:36
Hans Linderson**

**KOMPLETTERING AV DEN DENDROKRONOLOGISKA ANALYSEN AV
DET ASTRONOMISKA URET I LUNDS DOMKYRKA**

Uppdragsgivare: Ulla-Britta Ekstrand, (ref Anders Ödman) Institutionen för historisk arkeologi, LU, Box 117, 221 00 Lund

Område: Lund, från Polen **Prov nr:** 10621-626, 10844-845

Antal prover mätta med lupp *in situ*: 2

Dendrokronologiskt objekt: Astronomiska urets urtavla stående plank, 1 och 2 från höger.

Bakgrund:

Under inventering av uret uppdagades ytterligare två plank med stor närhet till bark det vill säga ett hopp om att öka precisionen av den tidigare utförda dateringen (3 maj 1999). Dessa plank har sannolikt de bästa förutsättningarna för att uppbringa de yngsta årsringarna av alla planken i urtavlan. Det ökade antalet observationer, två plank, bör ge en förbättrad bedömningsgrund för avverkningsåret. Vidare kunde vi undersöka om virket från urtavlan hade samma källort och ålder som ramverket från historiska museet. Splintstatistik för Polen används istället för svensk.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Träd slag	Antal radie/år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår baserat på maxspänn 9-23 År i splint	Beräknat Fällningsår baserat på medelvärdet 15 ÅR i splint
10621	Ek	170	2 ÅR till Sp	1401	1413-1427	1418
10622	Ek	191	Sp 10, W?	1417	1417-1430	1422
10623	Ek	167	Ej Sp	1396	E 1405-1419	Efter 1411
10624	Ek	175	Ej Sp	1401	E 1410-1424	Efter 1416
10625	Ek	74	Ej noterad	Ej datering	-	-
10626	Ek	103	Sp 11, W?	Ej datering	-	-
10844	Ek	43	Sp 10, ej W	1417	1417-1431	1422
10845	Ek	71	Sp 10, ej W	1417	1417-1431	1422

Tolkning av dateringarna:

Den dendrokronologiska analysen visar att virket från den nya undersökningen bekräftar vad den tidigare undersökningen visade. Vidare klargör den att virket från urtavlan är likåldrigt och har samma ursprung som ramverket. Ekarna har vuxit i Polen möjligen Östpommern. I dessa trakter är antalet årsringar i splinten något annorlunda än den är i Sverige med ett medelvärde på 15 år och extremvärdena 9 och 23 (Tomasz Wazny, Toruns universitet). Detta leder till att medelvärdet för avverkningsåret tidigare läggs från 1424 till **1422** och att träden är **avverkade tidigast 1417 och senast 1427**. Medianen för antalet år i splint är vanligen 1-2 årsringar färre än i medelvärdet. Varför en helhetsbedömning ger vid handen att de **mest sannolika avverkningsåren är 1420-1422**.